

KJAK



Eyðgunn Samuelsen
løgtingskvinna

Tað almenna má samstarva við vinnuna um lærlingar

Vit hoyra um tað ferð eftir ferð, at nú eru ongi lærupláss at fáa og nakað seinni, hoyra vit, at nú er metstórt tal av lærlingum. Trupulleikin er bara tann, at tá ið ongi lærupláss eru at fáa, er arbeiðsloysið ofta sera høgt, og tá ið nógvir lærlingar vera tiknir inn, tá er trot á arbeiðsmegi. Hetta tí at einstaki meistarin bert kann taka lærlingar, tá ið hansara ordrabók er í vøkstri. Samfelagi hevur hinvegin tørv á at nógv kunnu sleppa í læru, tá ið ringar tíðir og arbeiðsloysið er. Tað er ikki einfalt at gera nakað við hetta ósamsvar millum útboð og eftirspurning av arbeiðsmegi og læruplássum. Men um allir partar seta sær fyri, í felag at samstarva um eina varandi loysn, so ber til at gera nakað við trupulleikan.

Konjunkturjavna lærlingatal
Hóast arbeiðsloysið er minka og byggivinnan er í vøkstri so eru tað framvegis 1000 arbeiðsleys.

Tí áttu vit at havt brúk seinastu 3 árin, meðan vinnan hevur verið niðri í einum aldudali, til at viðgjørt hvussu vinnan var best útgjörd at mæta avbjóðingunum, tá ið hon kom upp aftur úr aldudalinum. Ein aktuellur trupuleiki ið arbeiðandi kundi verið við at loyst, var hvussu vit tryggja eina støðuga lærlinga tilgongd. Vit mugu hava eina støðuga tilgongd av lærlingum av tveimum orsøkum, fyri at hava nokk av handverkarum, tá ið byggivirksemi veksur og fyri at tey ungu, ið ynskja at fáa

lærupláss, kunnu fáa tað, bæði í góðum og ringum tíðum.

Trýpartasemja vinnan, tað almenna og ALS.

Flestu av grannalondum okkara hava eitt vælskipað trýparta samstarv millum tað almenna og vinnuna, arbeiðsgevarar og arbeiðstakarar. Okkum manglar, at tað almenna tekur stig til at skipa eitt javnbjóðis samstarv millum partarnar á arbeiðsmarknaðinum, har fokus er á at menna arbeiðsmarknaðin og arbeiðsmegina, so vinnan alsamt er før fyri at mæta avbjóðingunum í dagsins samfelag. Eitt samstarv har partarnir krevja nakað av hvørjum øðrum. Til dømis kundi tað

almenna sett meistaraútbúgvingina á stovn, ið vinnan hevur mælt til í longri tíð. Vinnan kundi gingið við til at lærlingar finga logbók ella útbúgvingarhandbók, so skjalfest er hvørjar fakdisiplinir lærlingurin hevur lært, meðan hann hevur verið á læruplássinum. Høvur lærlingurin onkra disiplin, ið arbeiðsuppgávurnar hjá meistaranum ikki hava dekkja, so kundi skúlin nomið við tann partin, næstu ferð lærlingurin kemur í skúla.

Møguligar loysnir mugu byggja á vitan

Øll okkara grannalond hava framrokningar um hvussu stórir teirra framtíðar tørvur er á yrkislærdari arbeiðsmegi. At gera eina slíka kanning, her hjá okkum, sum

Javnaðarflokkurin hevur skotið upp, er felt í lögtinginum av samgonguni, hóast hon hevði verið ein uppløgd byrjan á eitt konstruktiv trýpartasamstarv. Somuleiðis kundu partarnir í felag loyst spurningin um, hvussu lærutiðin hjá lærlinginum kann skipast tá ið lítið arbeiðið er. Vinnan hevur ikki verið glað fyri skipanina við skúla praktikk. Kann verða, at tað ið felag hevði borið til at funnið eina loysn, har lærlingatalið er meira støðugt enn í dag, og har læruplássi kundi havt ábyrgdina av lærlinginum, meðan hann skifti millum skúla og lærupláss á ein meira fleksiblan hátt enn í dag. Eindarkostnaðurin fyri ein studentaskúlanæming

er munandi hægri enn fyri ein lærling, tí kundi ein umhugsja, at stuðulin til læruplássini fyri lærlingar var endurskoðaður. Ein annar møguleiki er at tilkomin fólk kundu fingið tilboð um at koma í læru við arbeiðsloysisstuðli.

Tað almenna má taka stigi

Alt hetta eru spurningar, ið tað almenna átti at gingið á odda við at kjakast við vinnuna um og funnið loysnir í felag. Eitt vælskipað trýpartasamstarv er vegurin fram, heldur enn sum nú, bert at slökkja eldar tá ið eldur er í komin. At geva loyvið at fáa útlendska arbeiðsmegi inn, nú støðan er akutt, er jú bert eldsløkking og ongin varandi loysn.



Símun Pauli Jacobsen
Vestmanna

Um útróður í Vestmannasundi

Nú eri eg ikki nakar heilt ungur maður longur – verði 89 ár í februar komandi – men tó eftir umstøðunum í toluliga góðum árum. Sjálvt um eg í alla mína tíð til pensjónsaldur havi verið í føstum starvi uppi á landi, so havi eg við sundaútróðri hildið pottin við døgurðamati gjøgnum meira enn 50 ár, og tað havi eg eina Harra-num at takka fyri. Øll góð og fullkomin gáva er omanífrá. Í hesi mongu ár av lívi mínum, hvar eg havi havt eydnuna við mær bæði á sjógvi og landi, so eru tað serliga tveir dagar í Vestmannasundi, sum skara framúr í minninum. Hin fyrri sermerkta hendingin var ein dagin, tá ein kalvi upp á 63 pund leyp sjóleysur upp úr sjónum og nærmast fleyg inn í bátin. Hetta havi eg skrivað um áður.

Hin seinna sermerkta hendingin var ein dagin suðuri í grunninum. Veðrið var gott. Dýtrdarveður. Dróg ikki um fliðuna. Eg og sonur

mín vóru farnir í grunnin hendan dagin at royna. Eini 10-15 aðrir bátar vóru eisini í grunninum hendan dagin. Men fiskiskapurin var eingin. Tyktist at vera steinoyði til fisk. Sum dagurin gekk, og tað tyktist at vera steinoyði til fisk, byrjaðu bátarnir at rýma vegna fiskaloysi. Men vit vóru verandi, væntandi broyting út á dagin. Eg hevði ongan hug at fara heim við ongum fiski. Eg veit ikki, um allir hinir bátarnir vóru rýmdir heim, men vit sóu ongan bát. Vit lógu nakað sunnan fyri Skæling, nærri streymoyarlandinum, men einki bar til. Tá vit høvdu ligið har í rúma tíð og einki fingið, ivaðist eg í at fara heim fyri fiskaloysi. Eg reisi meg upp fyri at hyggja, um nakað var at síggja. Tá síggi eg bráðliga eitt veldugt fuglavað frá sjónum og upp móti skýggjum. Fuglavaðið hevði beina kós móti NAVINUM, og tyktist vera inni á brondingaleið,

meðan tað ferðast norður við Vágalandinum. Eg ivaðist onga løtu í, at fuglavaðið elti eina stóra torvu av toski. Vit drógu snørini inn og sigldu móti fuglavaðnum. Vit koyrdu snørini út og sluppu ikki longur enn 5-6 metrar niður fyri toski. Vit lógu mitt í eini stórari toskatorvu. Toskatorvan var nú komin norður á Navirnar og helt fram spakuliga móti Marragjógv. Vit høvdu bæði snørini úti við fyra húkum á hvørjum snøri. Arbeiðið hjá okkum var at draga og krøkja toskarnar av húkunum. Tá vit vóru komnir áraka Marragjógv, var rúmið fult av stórum toski. Toskatorvan vendi nú og helt fram móti leynalandinum. Vit hildu okkum nú at hava fingið nokk av toski og samdust at gevast. Veðan var 600 pund. Aftur ein góð og fullkomin gáva omanífrá. Harrin eigur alla tøkkin.



Bill Justinussen

Psykiatrisk Prinsippir

Tað rann mær kalt niður eftir rygginum at hoyra um viðferðina, sum okkara einasti psykiatari, Tormóður Stórá, fær frá leiðsluni á Landssjúkrahúsinum. Okkara litla stóra land er hóast alt so heppið at eiga ein psykiatara, sum í mong ár trúfast hevur røkt helst truplasta og tyngsta starvið í landinum. Nú høvdu vit gylta móguleikan at kunna tryggja okkum hansara kompetencu í føstum starvi mong ár framyvir og soleiðis framtíðartryggja týðningarmesta starvið í samfelagnum. Men her steðgaði dansurin, her steðgaði virðingin, her steðgaði vit og skil, tí PRINSIPPINI komu í vegin. Álvaratos, hevur leiðslan á Landssjúkrahúsinum ikki onnur prinsippir, sum ganga fram um setanarprinsippir? Ein psykiatari bjargar mannalívum. Er tað ikki aðaluppgáva og høvuðsprinsipp á einum sjúkrahúsi at bjarga mannalívum? Skulu mógulig mannalív

víkja fyri fjákutum fyrisitingarprinsippum? Hvat ger leiðslan tann dagin, ongin psykiatari søkir starv? Hvat ger leiðslan tann dagin, bíðirøðirnar trí-, fyra- og fimmfaldast? Tá børn og ung við sálarligum kvølum í hópatali banka á læstar dyr hjá landssjúkrahúsinum, tí ongin psykiatari søkti starvið? Karsten Hansen, okkara dugnaligi landsstýrismaður, sum miðvíst fór politiskt til verka at betra um barnapsykiatriina - sjálvandi saman við góðum og hartarbeiðandi starvsfólku- m og Tormóður Stórá - hevur eftir bert 2½ árum megnað at minka um bíðirøðirnar munandi. Nú mást tú beinavegin taka í nakkan sjúkrahúsleiðsluni. Gev teimum eina greiða lektión um prinsippir, so tey ikki missa kalvan á stokkinum. Tað er avgerandi, at góða gongdin innan psykiatriina heldur fram. Og har er ongin ivi; Tormóður Stórá er lykilin og loysnin.

